

9.

MOC W SŁABOŚCI SIĘ DOSKONALI

Cele lekcji – wymagania ogólne

- ◆ pogłębienie zrozumienia, że modlitwa jest nieodłącznym elementem ludzkiego życia;
- ◆ nabywanie zdolności rozpoznawania trudności pojawiających się podczas modlitwy i przewyżczania ich.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

Uczeń:

- ◆ wyjaśnia, czym jest modlitwa;
- ◆ tłumaczy, dlaczego nie ma duchowego rozwoju bez podejmowania wysiłku codziennej modlitwy oraz dlaczego warto podjąć ten wysiłek;
- ◆ charakteryzuje trudności w modlitwie wymieniane w KKK: roztargnienie, oschłość, znużenie, a także omawia sposoby ich przewyżczania;
- ◆ charakteryzuje trudności pojawiające się podczas własnej modlitwy;
- ◆ opracowuje sposoby radzenia sobie z trudnościami w modlitwie;
- ◆ rozumie, że Bóg przychodzi człowiekowi z pomocą podczas modlitwy.

Wartości

- ◆ kształtowanie cnoty wytrwałości podczas modlitwy;
- ◆ przyjmowanie odpowiedzialności za swój duchowy rozwój.

Propozycja realizacji

Wprowadzenie

Metoda – praca z metaforą. Nauczyciel rozpoczyna od przeczytania fragmentu z podręcznika (ramka *Listy, opinie*, s. 62), następnie prosi uczniów o wyjaśnienie, jak ma się modlitwa do kuli armatniej z opowiadania. Alternatywnie – bazując na tym samym opowiadaniu – nauczyciel może poprosić uczniów o jego interpretację, wyjaśnienie wzajemnych relacji między bohaterami, wskazanie motywów działania księcia, odniesienie historii z opowiadania do relacji Bóg–człowiek itp.

Podsumowanie: nauczyciel zauważa, że Bóg każdego doskonale zna i zachęca do wejścia z Nim w bliską relację. Jednak bez decyzji człowieka, bez podjęcia wysiłku nie jest możliwe trwanie w bliskości z Bogiem. Należy pozwolić sobie na usłyszenie Bożego: „Kocham cię” podczas modlitwy, która z pozoru nie wydaje się czymś atrakcyjnym i z którą często mamy kłopoty.

Rozwinięcie tematu

Metoda – rybi szkielet. Nauczyciel rysuje na tablicy model przypominający rybi szkielet (załącznik 1) na „głowie ryby” wpisuje problem: „trudności w modlitwie”. Uczniowie spontanicznie wymieniają trudności doświadczane przez siebie podczas modlitwy. Wyznaczona przez nauczyciela osoba zapisuje je wszystkie w widocznym miejscu. Uczniowie wybierają najistotniejsze ich zdaniem trudności, które następnie zapisywane są w schemacie nad „dużymi ościami”. Potem, nauczyciel dzieli klasę na tyle grup, ile jest „dużych ości”. Zadaniem każdej grupy jest odnalezienie przyczyn zaistnienia trudności. Po upływie wyznaczonego czasu przedstawiciele grup wpisują znalezione przyczyny jako „małe ości”. Można wcześniej przygotować paski papieru – „małe ości” – na których uczniowie będą pisać, a które po zakończonej pracy zostaną umieszczone na schemacie. Kiedy szkielet jest kompletny, uczniowie podejmują próbę analizy całości problemu oraz wypracowują sposoby przezwyciężenia konkretnej trudności. Rozwiązania powinny być spisane i umieszczone w widocznym miejscu.

Podsumowanie: nauczyciel zauważa, że uświadomienie sobie trudności w codziennej modlitwie to pierwszy krok do zmiany. Jej motywem powinna być wewnętrzna chęć bycia blisko Boga. Należy odróżniać te trudności, na które człowiek nie ma większego lub żadnego wpływu, od tych, które zależą od niego. Podejmowany wysiłek przezwyciężenia trudności w modlitwie pomoże trwać w żywej relacji z Bogiem.

Metoda – praca z tekstem. Nauczyciel dzieli klasę na cztery grupy, każda zapoznaje się z jedną trudnością z podręcznika (s. 63–66): roztargnienie, oschłość, znużenie, zniechęcenie. Następnie omawia się na forum wszystkie trudności oraz sposoby radzenia sobie z nimi. Na zakończenie tej części nauczyciel zachęca uczniów do porównania trudności z podręcznika z tymi, które pojawiły się na rybim szkielecie.

Podsumowanie: trudności w modlitwie są powszechne, doświadczali ich mistycy jak św. Teresa z Lisieux i św. Jan od Krzyża. Wraz ze wzrostem wiary i zażyłości z Bogiem pojawiają się nowe trudności, np. *acedia*. W pokonaniu ich pomocne jest odkrycie, że Bóg doskonale zna człowieka – wie o jego zmaganiach i podejmowanych wysiłkach – i pragnie modlitwy płynącej z głębi ludzkiego

serca. Dla nas, będących na początku duchowej drogi, największą pomocą w pokonaniu trudności w modlitwie jest otwarcie się na działanie Ducha Świętego, który pomaga nam się modlić.

Zakończenie

- celem modlitwy jest wejście w żywą relację z Bogiem;
- niezależenie od duchowego rozwoju do życia chrześcijańskiego przynależy wysiłek codziennej modlitwy;
- trudności – to jest roztargnienie, oschłość, znużenie, zniechęcenie – są do przezwyciężania;
- Bóg doskonale nas zna i wie, że potrzebujemy Jego pomocy, aby modlić się sercem, dlatego z pomocą przychodzi nam Duch Święty.

Notatka

Tekst Zakończenia i wnioski wypracowane podczas lekcji.

Korelacja z edukacją szkolną

- ◆ język polski – doskonalenie umiejętności interpretacji tekstu;
- ◆ wiedza o społeczeństwie – metody kreatywnego rozwiązywania problemów.

Inne możliwości realizacji

Metoda – 5 x dlaczego? Podczas krótkiej pogadanki nauczyciel zbiera informacje na temat życia modlitewnego uczniów i pojawiających się trudności, po czym formułuje problem, który stanie się przedmiotem pracy w grupach, np. „Nie modlę się regularnie”. Można też kwestię wyboru problemu pozostawić w gestii każdej z grup. Metoda „5 x dlaczego?” polega na tym, aby powtarzać pięciokrotnie pytanie „Dlaczego?”, aż dojdzie się do ustalenia przyczyn problemu. Następnie rozpoczyna się poszukiwanie sposobów na przezwyciężenie trudności. Można posłużyć się schematem (załącznik 2).

Nie ma obowiązku zadawania pięciu pytań, może ich być mniej lub więcej – istotne jest odnalezienie źródła problemu. Należy zwrócić uwagę na to, aby odpowiedzi były przemyślane i szczerze. Dlatego wprowadzając tę metodę do pracy w klasie, lepiej jest zastosować ją pierwszy raz wspólnie. Na zakończenie przedstawiciele grup prezentują na forum owoce swojej pracy. Możliwa jest dyskusja. Alternatywnie można tę metodę zastosować w pracy indywidualnej, jeśli nauczyciel uzna, że lepiej będzie, aby kwestię trudności w modlitwie każdy uczeń przepracował osobiście.

Podsumowanie: nauczyciel zauważa, że trudności w modlitwie są wspólne wszystkim wierzącym. Odkrycie ich służy wprowadzeniu koniecznych zmian do naszego życia oraz kształtuje w nas cnotę wytrwałości. Dzięki temu możemy cieszyć się żywą relacją z Bogiem, który pomaga nam w modlitwie.